

PAASTUAJA I PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine 1Mo2 ,7-9. 1Mo3 ,1-7a)
Lugemine esimesest Moosese raamatust:

Issand vormis inimese maa põrmust ja puhus tema ninasse eluõhu, nõnda sai inimene elavaks hingeks. Ja Issand istutas Eedenisse, päevatõusu poole, rohuaia ning pani inimese, kelle ta oli vorminud, sinna elama. Ja Jumal laskis maal kasvatada kõiksuguseid puid, mis on välimuselt ilusad ja mille vili on meeldiv süüa. Eedeni aia keskele kasvatas Jumal elupuu ning hea ja kurja tundmise puu. Aga madu oli kavalam kõigist välja loomadest, kelle Issand Jumal oli teinud, ja madu ütles naisele: "Kas Jumal on tõesti öelnud, et te ei tohi süüa ühestki rohuaia puust?" Ja naine vastas maole: "Me sööme küll rohuaia puude vilja, kuid selle puu viljast, mis on keset aeda, on Jumal öelnud: "Te ei tohi sealt süüa ega selle puu külge puutada, või muidu te surete"." Aga madu ütles: "Ei, te ei sure, vaid Jumal teab, et päeval, mil te sellest sööte, lähevad teie silmad lahti ja te saate Jumala sarnaseks, tundes head ja kurja". Ja naine nägi, et sellest puust oli meeldiv süüa; puu tegi silmadele himu ja oli ihaldusväärne, sest see pidi targaks tegema. Siis võttis ta selle puu viljast, söi ise ja andis ühtlasi oma mehele ning ka tema söi. Ja nende silmad läksid lahti ja nad tundsid end alasti olevat. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps51, 3-4.12-13.17-19. R:12a)
R: Loo mulle, Jumal, puhas süda.

Jumal, ole mulle armuline oma heldust mööda,
kustuta mu ülekohus oma halastuse pärast.
Pese mind hästi mu süüteost
ja tee mind puhtaks mu patust.
R:

Loo mulle, Jumal, puhas süda,
ning anna mulle uus, kindel vaim.
Ära heida mind ära oma palge eest
ja ära võta minult ära oma püha Vaimu.
R:

Issand, ava mu huuled,
et mu suu kuulutaks sulle kiitust.
Ohvriks Jumalale on murtud vaim,
murtud ja puruks löödud südant sina, Jumal, ei põlga.
R:

(Teine lugemine Ro5 ,12-19)
Lugemine Püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, ühe inimese kaudu on patt maailma tulnud, ning patu kaudu surm, mis on osaks saanud kõikidele inimestele, kuna kõik on pattu teinud. Patt oli maailmas juba enne seadust, aga ilma seaduseta ei saa pattu arvestada. Kuid surm valitses Aadamast Mooseseeni ka nende üle, kes ei olnud pattu teinud niisuguse üleastumisega nagu Aadam. Tema on aga Tuleva võrdkuju. Ometi ei ole üleastumine samaväärne armukingitusega, sest kui ühe inimese üleastumise läbi on paljud surma leidnud, siis seda enam on Jumala armukingitus rohkeks saanud paljudele ühe inimese - Jeesuse Kristuse armu kaudu. See kingitus ei ole niisugune, nagu ühe patutegija puhul, sest ühe patu järel tuli kohus ja surm, arm on aga õigeksmõistmiseks paljudest eksimustest. Kui ühe inimese eksimuse kaudu on patt kuningana valitsema pääsenud, seda kindlamini hakkavad need, kes saavad Jumala armu ja õigluse kingi, valitsema oma elus ühe inimese - Jeesuse Kristuse läbi. Nii nagu ühe inimese eksimuse läbi mõisteti kõik inimesed surma, nõnda ka ühe õige teo kaudu on kõik saanud osa õigekssaamisest ja elust. Sest nagu ühe

inimese sõnakuulmatuse läbi paljud patusteks tehti, nõnda tehakse ühe inimese kuulekusest paljud õigeks.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi, Mt 4,4b)

Inimene ei ela üksnes leivast, vaid igast sõnast, mis tuleb Jumala suust.

(Evangeelium Mt4 ,1-11)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Sel ajal viis Vaim Jeesuse kõrbesse kuradi kiusata. Ja kui Jeesus oli paastunud nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd, tuli temale nälg. Siis tuli kiusaja tema juurde ja ütles talle: "Kui sa oled Jumala Poeg, siis ütle, et need kivid leivaks saaksid." Aga Jeesus vastas: "Kirjutatud on: Inimene ei ela üksnes leivast, vaid igast sõnast, mis tuleb Jumala suust." Seejärel viis kurat Jeesuse pühasse linna ja pani ta templiharjale seisma ja ütles talle: "Kui sa oled Jumala Poeg, siis kukuta end siit alla, sest kirjutatud on: Sinu pärast käsib ta oma ingleid ja nemad kannavad sind kätel, et sa ei lööks oma jalga kivi vastu ära." Jeesus vastas talle: "Nõndasamuti on kirjutatud: Sina ei tohi Issandat, oma Jumalat, kiusata!" Siis tõstis kurat Jeesuse kõrge mäe tippu ja näitas talle kõiki maailma kuningriike ja nende hiilgust ning ütles talle: "Selle kõik annan ma sulle, kui sa minu ette maha langed ja mind kummardad." Aga Jeesus ütles talle: "Tagane minust, saatan, sest kirjutatud on: Kummarda Issandat oma Jumalat ja teeni ükspäinis teda!" Siis läks kurat tema juurest ära ja inglid tulid tema juurde ja teenisid teda.
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, nii nagu ühe inimese eksimuse läbi mõisteti kõik inimesed surma, nõnda ka ühe õige teo kaudu on kõik saanud osa õigekssaamisest ja elust. Sest nagu ühe inimese sõnakuulmatuse läbi paljud patusteks tehti, nõnda tehakse ühe inimese kuulekusest paljud õigeks.

See peab paika, armsad õed ja vennad, et ka meie võime ainult ühe inimese läbi oma pattudest vabaks saada. Pärast seda, kui Jeesus oma lunastustöö siin maa peal lõpule viis, peab igäüks ise selle eest hea seisma, et ta teeb head ja väldib kurja. Igäüks peab ise tundma oma suurt vastutus olla võimalikult õige ja Jumalale kuulekas inimene.

Kui meile aga hakkab tunduma, et võitlus meie hinge pärast peetakse Jumala ja kuradi vahel kusagil taevas või pörgus, siis me petame end. Meie ise oleme ju need, kes oma südametunnistuse ees saavad teha nii head kui kurja, ning meie ise loeme nüüd ka patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, see lugu, mis me tänasest evangeeliumist loeme, on üsna imelik. Vaim viis Jeesuse kõrbesse... Meile ei öelda, mis vaim see niisugune oli: kas Jumala Vaim, Jeesuse kui inimese vaim või lausa kuri vaim. Kui me aga müstika hetkeks kõrvale jätame ja küsime, mis sunniks inimest nii äkki kõigist ära pöörduma, et ta ei taha kedagi näha ja soovib vaid üksi olla, siis vastab see küll ühele tuntud käitumismustrile. Kui keegi saab mingi vapustava sõnumi, näiteks, et ta ei ole oma vanemate lihane laps, või ta on võitnud loteriil peavõidu, või siis pettuse läbi kaotanud kõik oma säästud, siis tahab inimene tihti üksi olla, et tema psüühika võiks suure muutusega harjuda.

Muidugi, Jeesus oli Jumala Poeg, ja meil on raske ette kujutada, mida tema vahetult tundis. Ometi, kui me süveneme evangeeliumi, siis ei saa kahtlust olla, et ta tahtis olla meile kõiges eeskujuks, et me inimestena oskaksime teda järgida.

Niisiis võib oletada, et ka Jeesus ei teadnud päris alguses, mida Jumala Poeg olemine sisuliselt tähendas. Kui ta 12-aastasena Jeruusalemmas oma vanematele ärakadumisega südamevalu valmistas, kinnitas ta juba siis, et Jeruusalemma tempel on tema isa koda. Seda hoolimatust oma ema ja kasuisa tunnete vastu võib siiski mõista lapseliku, mõtlematu mänguna. Vaatamata karmidele sõnadele, millega ta oma vanemaid noomis, võttis ta siiski kuulda oma ema murelikke etteheiteid ning läks kuulekalt koos nendega tagasi Naatsaretti.

Kui aga Jeesus sai täiskasvanuks, oli kõigil tõi taga. Nüüd pidi ta saama lõplikult teadlikuks, kes ta oli ja mis oli tema ülesanne. Nende küsimustega pidi ta ise ja üksi toime tulema, selleks ka paast ja üksindus - miski ei tohtinud teda segada, miski tähelepanu kõrvale juhtida.

Lõpuks tuleb kurat ja kõnetab teda, umbes samamoodi nagu Iiobi raamatus, kui kurat üritas Jumalaga Iiobi hinge pärast võistelda. Tänapäevase evangeeliumi loos aga on kuradi teod palju radikaalsemad, sest ta ei ürita vaid üht jumalakartlikku inimest kiusatusse viia, vaid tahab sundida Jumala Poega poolt vahetama. Lootusetu üritus... Aga see lugu polegi ju määratud Jumala ja kuradi vahekordi selgitama, vaid meie tähelepanu äratama.

Võim selle maailma üle võib vahel olla ahvatlev - omada rikkusi, olla teiste inimeste poolt kardetud ja imetletud. Aga selle maailma hiilgus möödub. Maine reaalsus on üksnes vahejaam, igaviku eesõu, kus me viibime vaid lühikest aega. Seda ei tohi unustada, ja sellepärast vajame ka meie järelemõtlemisaega, et mõista, mida me oma elust õieti tahame, kui hästi me oleme ette valmistatud Jumala kohtu ees seisma, kus ka meie käest küsitakse, missugused vastused andsime kuradile meie, kui ta pakkus meile ajalikku nagu oleks see igavene.

Me ei tea, millisel viisil tuli kurat Jeesuse juurde kõrbesse, isegi mitte seda, kas nähtamatu või nähtavana. Meie, inimeste juurde ei tule kurat muidugi mitte kui kapjade, saba ja sarvedega olevus, vaid ta räägib meiega meie egoismi läbi ning üritab meid kallutada üle pingutama. Hea ja kuri ei erine sageli ainult selle läbi, et üks peab silmas maist ja teine igavest. Pigem lööb inimese tasakaalust välja just üritus olla radikaalselt kas siis materialist või idealist, kaotades elu teise tahu täielikult silmist.

Sest siin maailmas vajame me ikka leiba - küll mitte niisugust, mida imelisel viisil kividest tehakse. Me vajame vaate- ja näitemänge, kuid mitte niisugusi, mille üle saab vaid imestada, ent millest pole midagi õppida. Ka meie vajame ühiskonna struktureerimist, aga mitte niisugust, kus võim koondub ühe inimese või kliki kätte, kes oma huvides ja meelevaldselt kõigile teistele seadusi teeb ning need jõuga peale surub. Ja kui me peaksime kedagi kummardama, siis tuleks alati silmad lahti hoida, kas pole see mitte kurat, kes valges riides meie ette ilmub, et meile Jumalat mängida. Aamen.